

หัวข้อการค้นคว้าแบบอิสระ	ปัจจัยที่มีผลต่อการฟื้นฟูสภาพการรับความรู้สึกของใบหูหลังจากการผ่าตัดบริเวณหลังใบหูเป็นระยะเวลา 3 เดือน
ผู้เขียน	นายณัฐศักดิ์ อัครเมธาพัฒน์
ปริญญา	ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง วิทยาศาสตร์การแพทย์คลินิก (โสต ศอ นาสิกวิทยา)
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผศ.พญ.นันทิการ์ สันสุวรรณ

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการฟื้นฟูสภาพการรับความรู้สึกของใบหูหลังจากการผ่าตัดบริเวณหลังใบหู เปรียบเทียบตำแหน่งของใบหูที่สูญเสียความรู้สึกก่อน และหลังจากการผ่าตัด ในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย : ศึกษาในผู้ป่วยที่ผ่าตัดบริเวณหลังใบหูตั้งแต่อายุ 10 ปีขึ้นไป ณ แผนก หู คอ จมูก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ตั้งแต่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2555 – 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2556 โดยผู้ป่วยแต่ละคนจะได้รับการเก็บข้อมูล ตรวจระดับการรับความรู้สึกของใบหูด้วย Semmes-Weinstein monofilaments (SWMF) เพื่อหาค่า pressure threshold และตรวจด้วย Visual Analog Scale (VAS) ก่อนผ่าตัดและหลังผ่าตัดทุกเดือนเป็นระยะเวลา 3 เดือน

ผลการศึกษา : มีผู้ป่วยเข้าร่วมการศึกษา 62 รายที่ได้รับการวัดความรู้สึกบริเวณ ใบหู พบว่าในช่วงเดือนแรก ผู้ป่วยมีอาการชาหูมากขึ้นทั้งที่วัดจากแรงกดจาก SWMF และจากการบอกกล่าวของผู้ป่วย (VAS) โดยค่าการเปลี่ยนแปลงการรับความรู้สึกนี้ ตำแหน่งส่วนบนของใบหูจะรับความรู้สึกลดลงได้มากที่สุด ปัจจัยอายุ วิธีการผ่าตัด ระยะเวลาผ่าตัด ไม่มีผลต่อการฟื้นฟูสภาพการรับความรู้สึกของใบหูอย่างมีนัยสำคัญ หลังผ่าตัดบริเวณหลังใบหู 3 เดือนมีผู้ป่วย 13% ที่มีการรับความรู้สึกสัมผัสลดลงไม่กลับมาเป็นปกติ

สรุป : ปัจจัยเรื่องอายุ วิธีการผ่าตัด ระยะเวลาผ่าตัด ไม่มีผลต่อการฟื้นฟูสภาพการรับความรู้สึกของใบหูอย่างมีนัยสำคัญ โดยช่วง 1 เดือนแรกหลังผ่าตัด ตำแหน่งใบหูส่วนบนและหลังใบหูมีการรับความรู้สึกลดลงมาก เพราะมีการลงแผลผ่าตัดบริเวณหลังใบหูและขยายรูหู ซึ่งเป็นทางผ่านของ lesser occipital nerve, great auricular nerve และ auricular branches of vagus nerve เมื่อติดตามการรักษาหลังจากผ่าตัด 3 เดือนพบว่ามีการฟื้นฟูสภาพการรับความรู้สึกของใบหูกลับมาปกติประมาณ 90 % จากผู้ป่วยทั้งหมด

Independent Study Title	Factors of Auricular Sensation Recovery Following Post-auricular Incision for 3 Months
Author	Mr. Natthasak Akkharamethaphat
Degree	Higher Graduate Diploma in Clinical Sciences (Otolaryngology)
Advisor	Asst. Prof. Nuntigar Sonsuwan, M.D.

ABSTRACT

Objective: To compare localized areas and identify factors of auricular sensation recovery following post-auricular incision for 3 months in Chiang Mai University Hospital

Material and Method: Patients older than 10 years old who underwent post auricular incision at Department of Otolaryngology, Faculty of Medicine, Chiang Mai University Hospital, from July 2012 to November 2013 were included in the study. The demographic data, pre-operative and monthly post-operative pressure threshold at pinna by SWMF & VAS were collected for 3 months and statistically analysed.

Results: Sixty-two patients were included in this study. The results of tests indicated that the mean pressure threshold increased while the percentage of mean VAS decreased in the first month. At the upper part area of pinna showed the most sensory loss followed by changes of mean pressure threshold and VAS. Age (less than 20), surgical procedure and surgical duration were not significant factors in the sensation recovery following post-auricular incision. Three months after the surgical procedure, an auricular sensation reduced in about 13% of patients.

Conclusion: Aged (less than 20) surgical procedure and surgical duration were not associated factors in the sensation recovery following post-auricular incision. The numbness occurred at the upper part of auricle and post-auricular area the most during the first month after the surgery due to injury lesser occipital nerve, great auricular nerve, and auricular branches of vagus nerve from postauricular incision with canaloplasty and meatoplasty. About 90% of patients' auricular sensation was recovered within 3 months.